

" Waterkwaliteit en visbestand in de Lovaart/Lokanaal anno 2023 "

1. Inleiding

De Lovaart of Lokanaal vormt een verbinding tussen de IJzer, vanaf het Fintele-sas, en het Kanaal Nieuwpoort-Duinkerke ter hoogte van Veurne. Ze doorkruist hierbij het poldergebied van de Noordwatering van Veurne in de "Westhoek".

De vaart is ongeveer 14 kilometer lang en vertegenwoordigt 20 hectare Westvlaams hengelwater.

2. Waterkwaliteit

a) Huidige toestand

Het Lokanaal is een Vlaams oppervlaktewaterlichaam.

De fysisch-chemische kwaliteit van oppervlaktewater wordt volgens de Europese Kaderrichtlijn Water ingedeeld in 5 klassen: slecht, ontoereikend, matig, goed en zeer goed. Ook voor de biologische waterkwaliteit gelden deze klassen.

Het meest recente jaar waarvoor alle meetgegevens volledig afgewerkt en beschikbaar zijn, is 2022 voor de fysisch-chemische resultaten en 2022 voor de biologische. Ter vergelijking werden de gegevens van 2015 gebruikt.

De fysisch-chemische kwaliteit (als samenvatting van 5 gidsparameters: totaal stikstof, totaal fosfor, geleidbaarheid, zuurstof en pH) was voor het Lokanaal in 2015 "ontoereikend" en evolueerde in 2022 naar "slecht".

De totale biologische waterkwaliteit van dit waterlichaam was in 2015 "slecht", maar evolueerde in 2022 naar "ontoereikend".

b) Toekomstperspectieven

b1) Het Lokanaal maakt deel uit van het Westelijk poldergebied en heeft in het stroomgebiedbeheerplan 2022-2027 als gebiedsprioritering klasse 6: gebied waar de goede ecologische toestand nog niet bereikt wordt in 2033, maar waar wel een vooruitgang beoogd wordt via generieke maatregelen

(<https://sgbp.integraalwaterbeleid.be/bekkens/ijzerbekken/visie-en-acties/gebiedsgerichte-uitdagingen>).

b2) Om de goede toestand te behalen in dit gebied zijn, zoals beschreven in de visie (<https://sgbp.integraalwaterbeleid.be/bekkens/ijzerbekken/visie-en-acties/gebiedsgerichte-uitdagingen/andere-gebieden/westelijk-poldergebied/visie>) en het actieprogramma (<https://sgbp.integraalwaterbeleid.be/bekkens/ijzerbekken/visie-en-acties/gebiedsgerichte-uitdagingen/andere-gebieden/westelijk-poldergebied/actieprogramma>), vooral generieke acties nodig van de sectoren landbouw, huishoudens en bedrijven.

Acties voor de verdere uitbouw en optimalisering van de afvalwatersanering maken deel uit van de generieke acties (<https://sgbp.integraalwaterbeleid.be/maatregelenprogramma>) en van de zoneringsplannen en gebiedsdekkende uitvoeringsplannen (<https://sgbp.integraalwaterbeleid.be/zonerings-en-uitvoeringsplannen>).

3. Afvissingen

a) In 2013 werd het Lokanaal bevist door het INBO.

Het Lokanaal of Lovaart werd bemonsterd op een locatie gelegen te Alveringem en is gelegen op Vlaams waterlichaam met nummer VL05_174.

Men ving volgende 10 vissoorten: driedoornige stekelbaars, baars, blankvoorn, bot, kolblei, paling, pos, rietvoorn, snoek en snoekbaars. Op de locatie op dit kanaal is baars de meest gevangen soort. De EQR scoorde 0,37, een 'ontoereikende kwaliteit'. Hier werd ook Chinese wolhandkrab aangetroffen.

Tabel 70 geeft de ligging van de meetplaatsen weer.

Het nummer voor het Lokanaal is 17030150 en ligt in de gemeente Veurne : Oeren, ten noorden van de Millebrug.

Tabel 73 geeft een overzicht weer van de aangetroffen vissoorten en het totaal aantal soorten.

Tabel 74 geeft de effectieve vangst weer per soort en per staalnameplaats uitgedrukt in CPUE.

Tabel 75 geeft een overzicht weer van de ecologische kwaliteit ratio (EQR).

b) Recentere gegevens zijn niet beschikbaar bij het INBO.

In het huidige Vlaams vismeetnet heeft het INBO geen staalnameplaatsen op het Lokanaal. De laatste visbestandopnames dateren alweer van 2013.

c) Enkele gegevens over de Lovaart

1) De regionale televisiezenders Focus en WTV uit West-Vlaanderen meldden op 19 mei 2017 dat er een reuzensnoek werd gevangen in de Lovaart.

De snoek meet 117 cm en weegt 14 kg.

2) Op 19 augustus 2020 meldde Radio 2 :

"Vissen sterven massaal in de Lovaart door eendenkroos".

De reportage zegt het volgende :

"Er sterven op dit moment heel veel vissen in de Lovaart tussen Nieuwpoort en Veurne. Dat komt door de dikke laag eendenkroos die daar op het water ligt.

Eendenkroos is een verzameling van kleine, drijvende waterplantjes met een felgroene kleur. Die planten bedekken nu kilometerslang een groot stuk van de Lovaart, waardoor er bijzonder weinig zuurstof in het water zit. Eendenkroos is een drijvende waterplant en komt van nature voor in grachten en vijvers. Maar bij warme zomers met weinig regen en vooral weinig wind, gaat het stevig woekeren in stilstaande wateren. Het is dan ook een van de snelst groeiende planten ter wereld.

De brandweer heeft beluchters in het water geplaatst en pompt nu ook water in de vaart om extra zuurstof te voorzien. Ondertussen scheppen ze de dode vissen uit het water. Dat zijn al tientallen kilo's. Vanavond is het laag water en dan gaan de sluiswachters, in samenwerking met de Vlaamse Waterweg, verschillende kanalen verbinden met de vaart. Zo komt er vers en zuurstofrijk water binnen."

VERBEIREN Marc

Wolvertem, oktober 2023

{ BRON : schriftelijke parlementaire vraag gesteld door Vlaams volksvertegenwoordiger mevrouw Gwenny DE VROE in het Vlaams Parlement ; zie :

vraag gesteld aan de minister van Omgeving (Milieu) Zuhail DEMIR :
“ *Bulletin van Vragen en Antwoorden* “ , Vlaams Parlement , zitting 2023-2024 , vraag nr. 1047 van 13 september 2023 } .

Tabel 70: Ligging van de meetplaatsen

Nummer	X	Y	Waterloop	Gemeente	Omschrijving
09215175	97589	217262	LEOPOLDKANAAL	Sint-Laureins	Mariapolder
09215400	87500	214729	LEOPOLDKANAAL	Maldegem	kilometerpaal 16
10120150	229034	181202	ALBERTKANAAL	Genk	Langerlo, sluis
10120200	213905	184819	ALBERTKANAAL	Hasselt	Hasselt, Stokrooi (brug)
10332150	167058	212821	ANTITANKKANAAL	Ranst	Oelegem, Fort
10830750	161243	218843	KANAAL DESSEL-SCHOTEN	Schoten	Kasteel Botermel
13222300	110399	211142	KANAAL GENT - TERNEUZEN	Zelzate	Karnemelkpolder, aan de grens met Nederland
13623300	111549	204404	MOERVAART	Gent	/
13846000	101558	196645	BRUGSE VAART	Gent	Mariakerkebrug
15726550	56687	211095	KANAAL VAN GENT NAAR OOSTENDE	Oudenburg	nabij Paddegat
17030150	33323	192793	LOKANAAL	Veurne	Oeren, ten noorden van de Millebrug

Tabel 73: Overzicht van de aangetroffen vissoorten en het totaal aantal soorten (N) op de verschillende locaties (met X=gevangen met elektrovisserij en fuikvisserij, *= enkel gevangen met elektrovisserij en += enkel gevangen met fuik)

Nummer		drie doornige baars	bittervoorn	blankvoorn	blauwbandgrondel	bot	brasem	gjebel	karper	kolblei	paling	pos	riviergrondel	rietvoorn	snoek	snoekbaars	vetje	winde	zeebaars	zeelt	zonnebaars	zwartbelgrondel	Totaal
09215175	Leopoldkanaal	+		+						+	+			+	+	+							7
09215400	Leopoldkanaal	X		X			+	*	+	X	X		*	*					*				10
10120150	Albertkanaal	*	X		*						+	X			+			*				X	8
10120200	Albertkanaal		X								+	+			+							X	5
10332150	Antitankkanaal		*		*						*			*									4
10830750	Kanaal Dessel-Schoten		X		X					+	X	+			+						*		7
13222300	Kanaal Gent-Terneuzen		+		+	+				+	+				+				+			+	8
13623300	Moervaart		X		X			+			X											X	5
13846000	Brugse Vaart		X	*	X		+	*		X	X	+	*	*	+			*					12
15726550	Kanaal Gent-Oostende	+	+		+	+				+	X	+			+								8
17030150	Lokanaal	+	X		X	*				+	X	X		*	*	+							10

Tabel 75: Overzicht van de ecologische kwaliteit ratio (EQR) en hun appreciatie

Nummer	Waterloop	Waterlichaam	EQR	Appreciatie
09215175	Leopoldkanaal	VL08_172	0,36	ontoereikend
09215400	Leopoldkanaal	VL08_173	0,66	matig
10120150 10120100	Albertkanaal	VL05_151	0,51	matig
10332150	Antitankkanaal	L111_1114	0,23	slecht
10830750	KANAAL DESSEL- SCHOTEN	VL05_160	0,29	ontoereikend
13222300	KANAAL GENT - TERNEUZEN	VL11_165	0,54	matig
13623300	MOERVAART	VL05_175	0,29	ontoereikend
13846000	BRUGSE VAART	VL08_162	0,78	GEP (Goed Ecologisch Potentieel)
15726550	KANAAL VAN GENT NAAR OOSTENDE	VL08_164	0,29	ontoereikend
17030150	LOKANAAL	VL05_174	0,37	ontoereikend

Waterloop	Lambert X/Y	Omschrijving	Gemeente	Provincie	Bekken	Jaar	Nederlandse naam	Gemiddelde Dagvangst (aantal)	Gemiddelde Gewicht (gram)
LOKANAAL	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West- Vlaanderen	IJzerbekken	2013	baars	128.00	2024.30
LOKANAAL	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West- Vlaanderen	IJzerbekken	2013	baars	52.00	756.10
LOKANAAL	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West- Vlaanderen	IJzerbekken	2013	blankvoorn	18.00	430.10
LOKANAAL	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West- Vlaanderen	IJzerbekken	2013	blankvoorn	8.00	180.20
LOKANAAL	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West- Vlaanderen	IJzerbekken	2013	bot	1.00	12.30
LOKANAAL	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West- Vlaanderen	IJzerbekken	2013	Chinese wolhandkrab	1.00	244.50
LOKANAAL	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West- Vlaanderen	IJzerbekken	2013	driedoornige stekelbaars	2.00	1.50
LOKANAAL	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West- Vlaanderen	IJzerbekken	2013	kolblei	1.00	1.70
LOKANAAL	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West- Vlaanderen	IJzerbekken	2013	paling	14.00	1571.80
LOKANAAL	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West- Vlaanderen	IJzerbekken	2013	paling	5.00	1188.90
LOKANAAL	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West- Vlaanderen	IJzerbekken	2013	pos	2.00	18.30
LOKANAAL	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West- Vlaanderen	IJzerbekken	2013	pos	13.00	128.90
LOKANAAL	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West- Vlaanderen	IJzerbekken	2013	rietvoorn	1.00	3.40
LOKANAAL	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West- Vlaanderen	IJzerbekken	2013	snoek	9.00	1178.70
LOKANAAL	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West- Vlaanderen	IJzerbekken	2013	snoekbaars	3.00	19.10

Andere Tabel-opmaak :

Zie de volgende bladzijde.

Waterloop	Lambert X/Y	Omschrijving	Gemeente	Provincie	Bekken	Afvissingsmethode	Jaar	Datum	Nederlandse naam	Aantal per vangstinspanning
Lokanaal	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West-Vlaanderen	Ijzerbekken	Elektrisch	2013	09/10/2013	baars	64.00
Lokanaal	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West-Vlaanderen	Ijzerbekken	Fuiken	2013	09/10/2013	baars	13.00
Lokanaal	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West-Vlaanderen	Ijzerbekken	Elektrisch	2013	09/10/2013	blankvoorn	9.00
Lokanaal	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West-Vlaanderen	Ijzerbekken	Fuiken	2013	09/10/2013	blankvoorn	2.00
Lokanaal	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West-Vlaanderen	Ijzerbekken	Elektrisch	2013	09/10/2013	bot	0.50
Lokanaal	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West-Vlaanderen	Ijzerbekken	Fuiken	2013	09/10/2013	Chinese wolhandkrab	0.25
Lokanaal	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West-Vlaanderen	Ijzerbekken	Fuiken	2013	09/10/2013	driedoornige stekelbaars	0.50
Lokanaal	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West-Vlaanderen	Ijzerbekken	Fuiken	2013	09/10/2013	kolblei	0.25
Lokanaal	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West-Vlaanderen	Ijzerbekken	Elektrisch	2013	09/10/2013	paling	7.00
Lokanaal	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West-Vlaanderen	Ijzerbekken	Fuiken	2013	09/10/2013	paling	1.25
Lokanaal	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West-Vlaanderen	Ijzerbekken	Elektrisch	2013	09/10/2013	pos	1.00
Lokanaal	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West-Vlaanderen	Ijzerbekken	Fuiken	2013	09/10/2013	pos	3.25
Lokanaal	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West-Vlaanderen	Ijzerbekken	Elektrisch	2013	09/10/2013	rietvoorn	0.50
Lokanaal	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West-Vlaanderen	Ijzerbekken	Elektrisch	2013	09/10/2013	snoek	4.50
Lokanaal	33323/192793	Oeren, ten noorden van de Millebrug	Veurne	West-Vlaanderen	Ijzerbekken	Fuiken	2013	09/10/2013	snoekbaars	0.75